

POSUDEK

oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Jakub Brejša

Název práce: **Popírání otcovství – zájem dítěte a jeho sociální a biologická realita**

Jméno a příjmení oponenta: JUDr. Petr Šustek, Ph.D.

1. Cíle, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Diplomant si zvolil nesporně zajímavé téma, které vzhledem ke svému významu zůstává stále aktuálním. Určení otcovství se přímo dotýká jednoho z nejdůležitějších mezilidských vztahů, nadto ve formativní fázi vývoje člověka. Autor na uvedenou problematiku dle svých slov pohlíží zejména prizmatem konceptu nejlepšího zájmu dítěte, přičemž je třeba uvítat zařazení kapitoly o souvisejících významných otázkách (jako je vztah právního stavu k biologické a sociální realitě či právo dítěte znát svůj původ) a komparativního prvku. Diplomant prokázal znalost zákonné úpravy i aktuální judikatury (včetně judikatury Evropského soudu pro lidská práva), jako i schopnost orientace v odborných textech.

2. Struktura a členění práce:

Text (67 stran včetně úvodu a závěru) je přehledně a jasně členěn, jeho struktura je výsostně logická, jednotlivé pasáže na sebe systematicky navazují. Vnitřní členění je v souladu s klasickými doktrinárními přístupy. Práce je v základu složena z pěti velkých kapitol, které se rozpadají na jednu až tři úrovně podkapitol. V první kapitole autor přibližuje historický vývoj právního pojetí otcovství v římském právu a dále na našem území od ABGB do současnosti, kdy představuje význam a systematiku určování a popírání otcovství v platném občanském zákoníku. Druhá kapitola je podrobněji věnována právní úpravě popření otcovství. Diplomant nejprve představuje tento právní institut v obecné rovině a dále se zaměřuje na jednotlivé případy popření otcovství (popření otcovství manžela matky, popření otcovství k dítěti narozenému z umělého oplodnění, popření otcovství založeného souhlasným prohlášením, prominutí zmeškání popěrné lhůty, zahájení řízení o popření otcovství z moci úřední). Třetí kapitola se zabývá procesními aspekty řízení o popření otcovství. Autor nejprve představuje účel a povahu tohoto řízení a dále jeho účastníky a dokazování, judikaturu k popěrné lhůtě a vybraná rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva. Čtvrtá kapitola je věnována stěžejním otázkám, které souvisejí s právní úpravou popírání otcovství a v jistém smyslu ji prostupují. Jedná se o obecné vymezení a ochranu rodičovství a rodiny, princip nejlepšího zájmu dítěte (a problematiku jeho zjišťování ve světle Úmluvy o právech dítěte), otázky sociálního a biologického rodičovství a rovněž o právo dítěte znát svůj původ včetně právních institutů a faktických možností, které se s tímto právem mohou dostat do napětí (utajované porody,

anonymní porody, babyboxy). Závěrečná komparativní pátá kapitola obsahuje exkurz do německé právní úpravy právních domněnek otcovství a jeho popření.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi:

Diplomant při zpracování diplomové práce využil adekvátní množství pramenů zahrnujících právní předpisy, judikaturu i odbornou literaturu (včetně dvou německých zdrojů). Ocenění zasluhuje vysoké množství poznámek pod čarou, kterých je na 67 stranách textu vhodně použito 211. Citace jsou v práci uváděny na správných místech a to v souladu s normou pro zpracování těchto písemností.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce:

Jazyková i stylistická úroveň práce je dobrá, práce je čtivá a srozumitelná. Nezatěžují ji přitom žádné zásadní gramatické chyby ani přehlédnutí. S právní terminologií diplomant pracuje správně.

5. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce:

Práce je po odborné stránce s ohledem na požadavky kladené na práci tohoto stupně standardní. Rozsahem se jedná o práci průměrnou. Diplomantovi se podařilo vypracovat ucelený přehled pojednávané problematiky, do něhož zahrnul také komparativní prvek úvodu do německé právní úpravy. Jistou slabinou práce je její spíše deskriptivní povaha, např. klíčový pojem nejlepšího zájmu dítěte mohl být hlouběji analyzován a současně mohl více prostoupit celou práci. Deskriptivní charakter práce však není natolik silný, aby ji nebylo možné považovat za kvalitní.

6. Otázky k zodpovězení při obhajobě práce:

Zamyslete se prosím nad možnými situacemi, v nichž je sporné, zda není v nejlepším zájmu dítěte být bez matrikového otce. Jaká práva dítěte se v takových situacích pravděpodobně nejčastěji dostávají do konfliktu a jak je podle Vašeho názoru vhodné takové konflikty?

Otcovství je možné určit i k nenarozenému dítěti. V současnosti zaznívají v zahraničí (být ojedinelé) názory, podle kterých by mělo být umožněno muži zříct se otcovství, dokud dítě není narozeno, a to i v případě, že by daný muž nepochybně byl biologickým otcem. Jak na takové návrhy pohlížíte z hlediska nejlepšího zájmu dítěte a jeho konfliktu s právy dotčeného muže?

7. Závěr:

Předložená práce prokázala diplomantovu samostatnost při zpracovávání aktuálního tématu, jakož i jeho schopnost orientovat se v zákonné úpravě, příslušné judikatuře i odborné literatuře a to včetně zahraniční. Autorovi se podařilo vypracovat zdařilý přehled pojednávané materie. Slabinou práce je zejména jistá její deskriptivnost, kdy zejména klíčový princip nejlepšího zájmu dítěte mohl být hlouběji analyzován a mohl podstatně silněji prostoupit celou práci. Z toho důvodu doporučuji práci k ústní obhajobě s předběžným hodnocením **výborně** či **velmi dobře** v závislosti na zodpovězení položených otázek.

Datum: 28. 12. 2017

JUDr. Petr Šustek Ph.D.